ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ БОРГОВИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Волокітіна Т.С., здоб. ОС «бакалавр»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.П. Близнюк**
Державний біотехнологічний університет

Боргові фінансові інструменти – це цінні папери, що свідчать про відносини позики і передбачають зобов'язання емітента сплатити у визначений строк кошти відповідно до зобов'язання. Згідно із Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» до боргових цінних паперів відносяться: облігації підприємств (корпоративні); державні облігації України; облігації місцевих позик; казначейські зобов'язання України; ощадні (депозитні) сертифікати; векселі облігації міжнародних фінансових організацій [1].

Боргові цінні папери, на відміну від пайових, характеризують відносини позики, а не власності, між їх покупцем і продавцем, зобов'язують боржника (емітента) погасити в передбачені терміни їх номінальну вартість і заплатити додаткову винагороду у формі відсотка, купонного доходу або дисконту покупцю (інвестору).

З фінансової точки зору випуск облігацій для підприємств є вигіднішою та дешевшою операцією, аніж збільшення статутного капіталу і пов'язані з цим додаткова емісія акцій та розширення кола акціонерів. Капітал, мобілізований за рахунок випуску корпоративних облігацій, акціонерним капіталом не стає. Облігації випускаються з метою залучення коштів для вирішення поточних і перспективних завдань підприємств. Власник облігацій не має права голосу, не бере участі у зборах акціонерів, в управлінні товариством.

Емісія боргових цінних паперів займає важливе місце у фінансовій діяльності держави, забезпечуючи своєчасне покриття дефіциту бюджету і повноцінне виконання основних цілей та завдань державної соціально-економічної політики. Оскільки практично кожна держава періодично відчуває дефіцит бюджетних коштів, державні боргові цінні папери на сучасному етапі розвитку ринкових відносин перетворюються на один із основних інструментів не лише державного кредиту, а й фінансового ринку країни в цілому.

Важливою є роль державних облігацій у фінансуванні бюджетного дефіциту. Залучення позикових коштів дає змогу вчасно проводити соціальні виплати, фінансувати державні проекти. У більшості банків, фінансових та нефінансових інститутів завжди

існують тимчасово вільні кошти, котрі вони готові вкласти у державні облігації, роблячи внесок у розвиток ринку цінних паперів.

Оцінка інвестиційної привабливості боргових фінансових інструментів здійснюється на основі співставлення обсягу інвестиційних затрат на їх придбання, з одного боку, і сум повернення чистого грошового потоку у вигляді купонного доходу, з іншого. У процесі формування портфеля фінансових інвестицій інвестору необхідно проаналізувати та оцінити співвідношення таких основних характеристик, як дохідність і рівень ризику цінних паперів.

Ризик вкладення капіталу в боргові цінні папери не однорідний за своїм змістом, тому його треба визначати як сукупність основних ризиків, на які наражається інвестор у процесі придбання та зберігання цінних паперів, а саме: ризик ліквідності цінних паперів; ризик їх дострокового відкликання; інфляційний ризик; відсотковий, кредитний та діловий ризик; ризик, пов'язаний із тривалістю періоду обігу цінного паперу. Таким чином, інвестиційне рішення щодо купівлі чи продажу боргових фінансових інструментів необхідно приймати після ретельного аналізу та обчислення як рівня їх дохідності, так і рівня ризикованості для інвестора.

У процесі прийняття управлінських рішень щодо фінансових інвестицій у боргові цінні папери використовується показник, що характеризує період окупності окремого цінного паперу, відомий як аналіз дюрації. Порівняльний аналіз дюрації кількох боргових цінних паперів та періоду окупності капітальних вкладень дає можливість здійснити вибір найбільш прийнятного варіанта інвестування коштів. Середньозважений строк погашення (дюрація) – це міра наведеної вартості окремого боргового цінного паперу або портфеля цінних паперів, за допомогою якої вимірюється середня тривалість періоду, упродовж якого всі потоки доходів, генерованих цінним папером, надходять до інвестора.

Ринкова ціна – це курс цінного паперу, що складається на фондовому ринку. Ціна цінного паперу відображається у відповідних біржових котируваннях і називається курсовою ціною. У процесі аналізу співвідношення ринкової ціни та внутрішньої вартості облігацій визначається доцільність управлінських рішень щодо конкретного боргового цінного паперу.

Інформаційні джерела

1. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text